

تاریخ وصول: ۱۳۹۰/۷/۱۰

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۰/۹/۲۸

نقش فرقه بهائیت در تقابل با نظام جمهوری اسلامی در عرصه جنگ نرم

دکتر زاهد غفاری هاشجین ۱

حمید اکار ۲

چکیده

مقاله حاضر به بررسی عملکرد و مواضع فرهنگی فرقه بهائیت در تقابل با نظام جمهوری اسلامی ایران در عرصه جنگ نرم می‌پردازد. روش مورد استفاده در این مقاله، تحلیل اسنادی بوده و منابع و مراجع موجود قابل دسترس مرتبط با موضوع، مورد مراجعه قرار گرفته است. یافته‌های این مقاله حاصل پاسخ این سؤال اصلی است که فرقه بهائیت چه مواضع و عملکرد فرهنگی در تقابل با نظام جمهوری اسلامی ایران در عرصه جنگ نرم داشته است؟ نتیجه پژوهش نشان می‌دهد که فرقه بهائیت با وقوع انقلاب اسلامی و تشکیل جمهوری اسلامی مخالف بوده و در نتیجه به تقابل با آن در عرصه‌های سیاسی، اقتصادی و فرهنگی پرداخته است. تقابل بهائیت با نظام در عرصه فرهنگی جلوه‌های آشکار و گسترده داشته است. به کارگیری انواع رسانه در امور تبلیغاتی و فرهنگی، نمونه بارز چنین تقابلی بوده است. مظلوم‌نمایی و استمداد از مجامع بین‌المللی،

۱. استادیار علوم سیاسی و جامعه‌شناسی انقلاب اسلامی دانشگاه شاهد.

۲. کارشناس ارشد جامعه‌شناسی انقلاب اسلامی دانشگاه شاهد.

همکاری با رسانه‌های بیگانه، تبلیغات گسترده فرهنگی و شیوه‌های جذب بهائیت، به‌کارگیری فضای مجازی و تحرکات فرهنگی بهائیان فراری وابسته به رژیم شاه از جمله شواهد جنگ نرم این فرقه علیه جمهوری اسلامی در دو دهه اخیر است. اوج این‌گونه فعالیت‌های فرقه بهائیت در خدمت ناتوی فرهنگی بیگانگان علیه جمهوری اسلامی در حوادث پس از انتخابات ریاست جمهوری در سال ۱۳۸۸ به وضوح قابل مشاهده است.

کلید واژه‌ها: بهائیت، جمهوری اسلامی، جنگ نرم، ناتوی فرهنگی، رسانه و فضای مجازی.

مقدمه

فرقه بهائیت، توسط میرزا حسینعلی نوری، معروف به بهاءالله که جانشین سید علی محمد باب شده بود و با حمایت انگلیس و روسیه، به وجود آمد. (زاهد زاهدانی، ۱۳۹۰: ۱۴۶-۱۴۵) پس از مرگ میرزا حسینعلی، پسر او عباس افندی، معروف به عبدالبها، به مقام رهبری بهائیان رسیده و به تجدید حیات بهائیت پرداخت. (صدری، ۱۳۷۵، ج ۴: ۷۳۳) وی در جنگ جهانی اول با خدمت به دولت انگلیس، مفتخر به دریافت لقب «سر» (sir) و نشان «نایت هود» (knight hood) از آن دولت شد و از این پس، به عنوان ابزار سیاست انگلیس و بعدها آمریکا، مبدل شد. (ربانی گلپایگانی، ۱۳۸۳: ۳۴۷) او در سال ۱۹۱۱ میلادی به اروپا و آمریکا سفر کرد و متأثر از اندیشه‌های مدرنیسم و اومانیزم قرن نوزدهم در غرب، تعالیم باب و بها را بر طبق آن‌ها، تجدید حیات نمود. (همان: ۳۴۸)

پس از مرگ عبدالبها، طبق وصیتش، نوه دختری او، شوقی افندی که تربیت یافته انگلیسی‌ها بود، در سال ۱۳۰۰ش به رهبری بهائیت رسید و خود را ولی امر الله نامید. (مهتدی صبحی، ۱۳۴۴: ۱۶-۱۰).

موقعیت مناسب بهائیان در رژیم محمدرضا شاه موجب شده بود که آن‌ها با هرگونه تغییر و تحولات سیاسی در داخل ایران مخالف باشند. کشور ایران نزد بهائیان به مهد امرالله معروف بوده و بدین لحاظ از قداست ویژه‌ای برخوردار است. شهر شیراز برایشان اهمیت ویژه‌ای دارد زیرا محل ظهور سید علی محمد باب است و خانه او در شیراز، محل طواف بهائیان است. انقلاب اسلامی ایران که از همان ابتدا، ندای جمهوری اسلامی را با مدیریت مرجعیت سر می‌داد به هیچ‌وجه

مطالعات
قذورت موم

شماره اول / شماره چهارم / زمستان ۱۳۹۰
تفسیر فرقه بهائیت در تقابل با نظام جمهوری اسلامی در ...

خوشایند فرقه بهائیت نبود. به عبارت دیگر آنچه را که بهائیت در مدت بیش از صد سال تلاش نمود تا مضمحل و نابود کند با شدت و حدت و رسمیت بیشتر حاکم می‌شد. این اختلاف ایدئولوژیکی عامل مهمی در تقابل فرقه بهائیت و انقلاب اسلامی ایران به حساب می‌آید. (زاهد زاهدانی، ۱۳۹۰: ۲۷۰)

بهائیت در دوران پهلوی دوم، روند رو به رشدی داشت. شخص شاه از گسترش نفوذ آنان به‌عنوان عناصر مطمئن و در ضمن بی‌خطر برای سلطنتش حمایت ویژه می‌نمود. به گفته چمن‌خواه، رژیم محمدرضا شاه به‌عنوان دولتی مدرن تحت تأثیر ایدئولوژی سکولاریسم و ساختار متمرکز قدرت و رفتار بهائیان که مبتنی بر حفظ وضع موجود، عدم مداخله در سیاست و اطاعت از حکومت بود، به طراحی و تنظیم سیاست‌هایی در قبال این فرقه پرداخت که می‌توان آن‌ها را در سه شکل همکاری، اعطای منافع و پایگاه قدرت شناسایی کرد که در حوزه‌هایی مانند سیاست، اقتصاد و امنیت به چشم می‌خورد. (چمن‌خواه، ۱۳۸۵: چکیده) با وقوع انقلاب اسلامی، رشته این همکاری متلاشی شده و تمام قدرت سیاسی، اقتصادی و امنیتی آن‌ها در ایران برای همیشه از بین می‌رفت. لذا تقابل و تعارض این فرقه با انقلاب اسلامی محرز به نظر می‌رسد.

قدرت بهائیان در کشور ایران، بعد از مرگ شوقی افندی و فعالیت‌های تشکیلات منسجم و منظم بیت‌العدل که از سوی حکومت وقت و افراد زیادی از صاحب‌منصبان حمایت می‌شد، افزایش یافت. (زاهد زاهدانی، ۱۳۹۰: ۲۷۱)

بیت‌العدل در اسرائیل با ایادیان امرالله مرتبط بود که دارای مشاورین قاره‌ای و معاونین بودند و از آن پس با تشکیلات واقع در ایران مرتبط می‌شد. محفل ملی ایران در هر استان یک محفل استانی داشت و در ادامه، محفل شهرستان، محفل بخش و محفل ده قرار می‌گرفت. هر یک از این محافل دارای ۴۰ لجنه بودند. هر لجنه دارای چند هیئت و هر هیئت دارای چند کمیسیون بود. (رائین، ۱۳۵۷: ۱۷۶)

با وقوع انقلاب اسلامی و برچیده شدن رژیم پهلوی، مشکلات عدیده‌ای برای تشکیلات مذکور فراهم آمد که اساسی‌ترین آن، از دست دادن مهم‌ترین حامی آن بود. به تبع از دست دادن پشتوانه قوی دولت، این تشکیلات منظم نیز تغییر

کرد. بهائیان از این موضوع وحشت داشتند که با پیروزی انقلاب اسلامی، حامیان خارجی خویش را در ایران از دست خواهند داد. پس رویارویی آن‌ها با انقلاب اسلامی ایران، امری بدیهی جلوه می‌کرد و در این تقابل، از هیچ اقدامی فروگذاری نکردند.

این تحقیق در پی جواب دادن به این سؤال اساسی است که فرقه بهائیت چه مواضع و عملکرد فرهنگی در تقابل با نظام جمهوری اسلامی ایران در عرصه جنگ نرم داشته است؟ با توجه به سؤال مذکور، هدف اصلی این تحقیق، شناسایی فرقه بهائیت به‌عنوان یکی از عوامل مؤثر جنگ نرم علیه جمهوری اسلامی ایران است. در اهمیت و ضرورت تحقیق می‌توان گفت فوایدی نظری همچون توسعه ادبیات سیاسی مربوط به فرقه بهائیت در تاریخ سیاسی معاصر ایران و همچنین مطالعه نظری سیر تاریخی تقابل فرهنگی این فرقه با نظام جمهوری اسلامی است؛ فواید عملی آن، آسیب‌شناسی نقش بهائیت به مثابه عاملی مؤثر در جنگ نرم علیه جمهوری اسلامی ایران و همچنین تلاش برای کمک به نحوه نگرش و تعامل مردم و حکومت ایران با فرقه بهائیت و بهائیان است.

این تحقیق از انواع تحقیقات کیفی بوده و روش انجام آن، تتبع اسنادی و کتابخانه‌ای است که با بررسی کتب، آثار و متون تاریخی و مذهبی پایگاه‌های اینترنتی انجام شده است. شیوه گردآوری اطلاعات، مطالعه و بررسی منابع مذکور، سپس فیش برداری و استفاده از آن‌ها بوده است.

چهارچوب نظری

جنگ نرم که اصطلاح آن طی چند دهه اخیر وارد ادبیات سیاسی شده است، عبارت از هر گونه اقدام غیر خشونت‌آمیز است که ارزش‌ها و هنجارها را مورد هجوم قرار داده و در حد نهایی منجر به تغییر الگوهای جدید شود که با الگوهای رفتاری نظام حاکم، تعارض داشته باشد. (ماه پیشانیان، ۱۳۸۹: ۵۹) تفکیک اولیه جنگ‌ها از حیث صلابت، توسط جوزف نای - معروف‌ترین نظریه‌پرداز روابط بین‌الملل، در عرصه سیاست خارجی آمریکا- صورت گرفت و اکنون توسط

اندیشمندان مختلف گسترش و تکامل یافته است. هر چند نای این نظریه را بیشتر با عنوان قدرت نرم مطرح کرده و منابع قدرت را ذکر کرده است، اما با قدری مسامحه می‌توان آن را مترادف با جنگ نرم، در نظر گرفت؛ همان‌طور که در علوم نظامی مترادف‌های دیگری نظیر واژه‌های جنگ روانی، عملیات روانی و در علوم سیاسی واژه‌هایی نظیر براندازی نرم، تهدید نرم، انقلاب مخملین و یا انقلاب رنگین نیز برای آن به کار برده می‌شود.

در جنگ نرم، توجه ویژه به اشتغال ذهنی جوامع دیگر از طریق جاذبه است و زمانی یک کشور یا یک جامعه به قدرت نرم دست می‌یابد که بتواند اطلاعات و دانایی را به منظور پایان بخشیدن به موضوعات مورد اختلاف به کار بندد و از اختلافات به گونه‌ای بهره‌برداری نماید که حاصل آن گرفتن امتیاز باشد.

قدرت نرم، ابزاری است غیر مستقیم، برای جذب یک بازیگر به گونه‌ای که بدون به‌کارگیری زور منطبق با خواسته‌های بازیگر دیگر عمل کند. مفروض قدرت نرم این است که بازیگران باید توانایی جذب سایرین به سوی دیدگاه خاص خود را که مشروع و معتبر تلقی می‌شود، داشته باشند. اگر بازیگر بتواند سایرین را به دیدگاه خود جلب کند نیاز به استفاده از منابع پرهزینه‌تر قدرت سخت کاهش خواهد یافت. قدرت جذب یکی از ویژگی‌های اساسی قدرت نرم در پیوستار رفتار و متشکل از دو عنصر: تدوین دستور کار و جذابیت است. (نای، ۱۳۸۷: ۴۴)

مهم‌ترین حوزه اعمال و تأثیرگذاری قدرت نرم بر طرف مقابل، حوزه رسانه است. بهره‌گیری از رسانه‌ها و امکاناتی که فرد را قادر می‌سازد تا برای تأثیرگذاری به طرف مقابل، به اعمال قدرت پردازد در این جا اعمال زور و اجبار دیده نمی‌شود بلکه اقتناع افکار عمومی از طریق جنگ رسانه‌ای صورت می‌گیرد. نای قدرت نرم را قابلیت شکل دادن به علائق دیگران می‌داند. قدرت نرم، قدرت جذابیت و در اصطلاح، منابع قدرت نرم، دارایی‌هایی هستند که چنین جذابیت‌هایی را تولید می‌کنند. او منابع اصلی قدرت را در «فرهنگ یک کشور» (بخش‌های جذاب)، «ارزش‌های سیاسی» (مورد توجه در داخل و خارج کشور) و بالاخره «سیاست خارجی» (در صورتی که قانونی و مسئولانه باشد) می‌داند. (نای، ۱۳۸۷: ۴۶)

هدف قدرت نرم، افکار عمومی خارج و سپس داخل کشور است. وسایل ارتباط جمعی در جهان امروز، جهان‌های ذهنی و غیر واقعی را به دنیا مخابره می‌کنند. آن‌ها دیگر به انتقال واقعیت فکر نمی‌کنند، بلکه واقعیت‌ها را می‌سازند. هدف رسانه‌ها از قدرت نرم، در ابتدا مدیریت افکار عمومی نیست، بلکه رسانه‌ای در این دنیا موفق است که بتواند با افکار عمومی حرکت کند و خود را سازگار با آن‌ها نشان دهد. در عصر رسانه‌های نوین جهانی، به یاری فناوری‌های نوین ارتباطات و اطلاعات، کسب قدرت نرم به مراتب راحت‌تر از به دست آوردن و نگهداری قدرت سخت است. دولت‌ها اگر بتوانند مفاهیم جدید امنیتی را برای خود، بازتعریف کنند، در آن صورت مجبور نیستند لشکرهای عظیم نظامی خود را تقویت کنند. (مرادی و دیگران، ۱۳۸۹: ۲۵۶)

رسانه‌ها با راهبردهایی همانند استفاده ابزاری و هدفمند از اقشار مختلف جامعه مانند زنان و جوانان، ستاره‌سازی، اسطوره‌سازی و مانند آن، اهداف خود را دنبال می‌کنند. رسانه‌ها در بنیادی‌ترین معنای خود به انواع متعدد پایه‌های مادی و اشکال نمادینی دلالت دارد که از طریق آن‌ها اطلاعات و محتوای نمادین منتقل می‌شود. (متقی، ۱۳۸۸: ۵۶)

جنگ رسانه‌ای، بدون خونریزی، آرام و بهداشتی و تمیز تلقی می‌شود، جنگی که بر صفحات روزنامه‌ها و میکروفون رادیوها، صفحات تلویزیون‌ها و عدسی دوربین‌ها جریان دارد. مردمی که تحت بمباران جنگ رسانه‌ای قرار دارند، حتی ممکن است خود از وجود جنگ سنگینی که بر فضای تنفسی آن‌ها جریان دارد، بی‌اطلاع باشند. هدف جنگ رسانه‌ای، اگر چه در نهایت تغییر کارکرد و عملکرد دولت‌ها است اما به طرز ملموس به جای هدف قراردادن مستقیم دولت‌ها، ملت‌ها را هدف بمباران تبلیغاتی خود قرار می‌دهد. این عقیده وجود دارد که اگر بتوان افکار عمومی را نسبت به موضوع یا پدیده‌ای قانع کرد یا به آن سمت و سو و جهت خاصی بخشید، مسلماً دولت‌ها نیز تحت فشار افکار عمومی به آن سمت کشیده خواهند شد. (ضیایی پرور، ۱۳۸۹: ۱۲)

امروزه این خطر وجود دارد که تبلیغات به منزله فنی در تلقین و اقناع جمعی

به صورت ابزاری در خدمت قدرتمندان، جهت رام‌سازی افکار عمومی درآید. در اهمیت و ضرورت تبلیغ این‌که باید قرن حاضر را قرن غلبه و سیطره ابزار تبلیغ و وسایل ارتباط جمعی دانست و شکست و پیروزی ایدئولوژی‌ها، عقاید و آرمان‌های ملی و مذهبی ملل جهان تا حد زیادی موكول به میزان توفیق در تحصیلی ابزار پیشرفته تبلیغات دانست. (ادیبی سده، ۱۳۸۷: ۱۷۳)

سلطه و سیطره بیگانگان بر مراکز رسانه‌ای جهان، اعم از رادیوهای بین‌المللی، تلویزیون‌های ماهواره‌ای، خبرگزاری‌ها، فضای مجازی و ...، و با توجه به پیشینه روابط آن کشورها با ایران، نشان از ناتوانی فرهنگی و جنگ رسانه‌ای نابرابر میان بیگانگان و ایران دارد. فرقه بهائیت نیز پس از دو دهه افول و مظلوم‌نمایی در صحنه جهانی، با برخورداری از امکانات رسانه‌ای بیگانگان، همسو با آنان، در این ناتوی فرهنگی، بی تأثیر نبوده است.

مظلوم‌نمایی فرقه بهائیت و استمداد از مجامع بین‌المللی

با پیروزی انقلاب اسلامی ایران، دست بیگانگان و ایادی آن‌ها در داخل کشور در ابعاد مختلف سیاسی، نظامی، اقتصادی و فرهنگی از ایران اسلامی کوتاه شد و در این بین، عده‌ای از سران بهائیت هم‌گرفتار آمدند. با از بین رفتن سران بهائیت و مصادره اموال آنان، هاله مظلومیتی که برای بهائیت فراهم شده بود بیشتر شد و بدین بهانه در دنیا به تبلیغ پرداختند که حقوق ما تضییع شده است.

در سال ۱۳۶۲، پس از چاپ اعلامیه دادستانی تهران مبنی بر ممنوع بودن فعالیت تشکیلاتی بهائیت، محفل روحانی ملی بهائیان ایران با چاپ و انتشار جوایبه‌ای، تعطیلی تشکیلات بهائیت در ایران را اعلام می‌دارد به گونه‌ای که خود را مظلوم و جمهوری اسلامی ایران را ظالم جلوه دهد. (زاهد زاهدانی، ۱۳۹۰: ۲۷۶)

فرقه بهائیت از این مظلوم‌نمایی‌ها، اهدافی را دنبال می‌کند که مهم‌ترین آن‌ها عبارتند از: ۱. تخریب وجهه اسلام و انقلاب اسلامی؛ ۲. سرپوش گذاشتن بر ضعف‌های عقیدتی خود؛ ۳. توجیه جنایت‌ها و خیانت‌های خود در ایران و جهان اسلام؛ ۴. جذب نیرو و جلب توجه جهانیان و امکانات مختلف مجامع بین‌المللی؛

۵. تحت فشار قرار دادن جمهوری اسلامی ایران. (محمدی، ۱۳۸۹: ۱۲۵)

این فرقه با سیاست مظلوم‌نمایی تا حدودی خود را در مجامع بین‌المللی مطرح ساخت. این مجامع نیز که در غرب قرار گرفته‌اند و متأثر از سیاست‌های آمریکا هستند، جانبداری خویش از این فرقه و موضع‌گیری نسبت به جمهوری اسلامی ایران را آغاز کردند. کنگره آمریکا در جهت حمایت از بهائیان اقداماتی داشت، پنج عضو این کنگره در قطعنامه‌ای به ریگان پیشنهاد کردند که با یک اقدام بین‌المللی از مجازات بهائیان در ایران جلوگیری نماید، این قطعنامه به امضای ۳۳ عضو سنای آمریکا رسیده بود. (زاهد زاهدانی، ۱۳۹۰: ۲۸۴)

در سال ۱۳۷۱، رئیس جمهور وقت آمریکا، جورج بوش، به مناسبت صدمین سالگرد مرگ بهاء، پیامی مبنی بر حمایت از بهائیان به دومین کنگره جهانی بهائیت فرستاد. (همان: ۲۳۴) همچنین در سال ۱۳۷۳، رئیس جمهور آمریکا، کلیتون اظهار داشت: «ایالات متحده می‌کوشد یک همکاری بین‌المللی برای زیر فشار قرار دادن حکومت اسلامی ایران، به منظور رعایت حقوق اقلیت‌های مذهبی به وجود آورد.» (همان: ۲۳۷) در همان سال گالیندوپل، گزارشگر ویژه سازمان ملل، در گزارش خود خواستار توقف سرکوب جامعه مذهبی بهایی در ایران شد. در سال ۱۳۷۴ نیز کشورهای غربی با حمایت قاطع خود از بهائیت، در پیش نویس قطعنامه حقوق بشر سازمان ملل علیه ایران، موضع‌گیری کردند. (همان و سایت فرانسه در ایران، ۱۳۸۹)

در سال ۱۳۷۵ مجلس نمایندگان آمریکا قطعنامه‌ای را تصویب کرد و در آن از دولت ایران خواست که از اعمال تبعیض علیه بهائیان ایران خودداری کند. (اللهیاری، ۱۳۸۹: ۲۳۷) هم‌چنین در همان سال برایان کسیدی، نماینده انگلیسی پارلمان اروپا که با سعه صدر برخی مسئولان به ایران آمده بود، پس از بازدید از ایران و بازگشت به لندن، از رفتار با بهائیان انتقاد کرد و حمایت بین‌المللی بهائیان جاسوس در ایران را به نمایش گذاشت. (همان) علاوه بر آن موریس کاپیتورن، نماینده کمیسیون حقوق بشر، در جریان بازدید از ایران در سال ۱۳۷۵، مدعی نقض حقوق بهائیان در ایران شد. حزب سبزه‌های آلمان نیز جزو حامیان بهائیان ایران است. (همان)

اتحادیه اروپا نیز در چهار ساله اخیر در بیانیه‌های خویش که برای فشار بر ایران در رابطه با موضوع هسته‌ای صادر می‌کند به کمک فرقه بهائیت آمده است. در بیانیه این اتحادیه در تاریخ بهمن ۱۳۸۶ به بدتر شدن وضعیت اقلیت دین بهائی در ایران، اظهار تأسف شده است و نگرانی خویش را از دستگیری ۵۴ بهائی در شیراز به اتهام تبلیغ علیه حکومت ابراز داشته است. (سایت فرانسه در ایران، ۱۳۸۹) همچنین در بیانیه صادره در تاریخ خرداد ۱۳۸۷، به دنبال دستگیری ۶ بهائی توسط وزارت اطلاعات در تاریخ ۱۳۸۷/۲/۲۵، نگرانی جدی خود را نسبت به تبعیض و آزار و اذیت سیستماتیک مستمر، علیه بهائیان ایران به دلیل مذهبشان عنوان می‌نماید. (همان)

علاوه بر آن در بیانیه مهرماه ۱۳۸۸ که نماینده عالی کاترین اشتون، درباره ایران، به نمایندگی از اتحادیه اروپا صادر کرده است، وضعیت حقوق بشر در ایران را پس از وقایع انتخابات ریاست جمهوری در خرداد ۱۳۸۸، وخیم‌تر گزارش می‌کند و در پایان اشاره می‌کند که: «اتحادیه اروپا در این راستا محاکمه مداوم رهبران بهائی را از نزدیک و با دقت پیگیری می‌نماید.» (همان)

این حمایت‌ها پس از وقایع انتخابات ۱۳۸۸ بیشتر شد. کیفیت هم‌نواپی‌های بیگانگان و برخی مجامع بین‌المللی با فرقه بهائیت، مؤید این نظر است که تعاملی دو سویه بین این فرقه و دشمنان نظام جمهوری اسلامی ایران در جریان است، به گونه‌ای که از یک طرف به دنبال مظلوم‌نمایی بهائیان، راه برای به رسمیت شناختن این فرقه در ایران هموار شود، یعنی کاری را که رژیم شاه از ترس ملت نتوانست انجام دهد، جمهوری اسلامی به آن مبادرت ورزد. از طرف دیگر وجود این فرقه، حربه‌ای در دست بیگانگان و دشمنان نظام جمهوری اسلامی ایران است تا با فشار بر نظام، جلوی پیشرفت‌های فرهنگی، علمی و صنعتی گرفته شود.

همکاری فرقه بهائیت با رسانه‌های بیگانه

سابقه همکاری رسانه‌های غربی و فرقه بهائیت، به سال‌ها پیش از انقلاب اسلامی بر می‌گردد. در دوره پهلوی، بسیاری از رسانه‌های داخلی در دست این فرقه

بود و بسیاری از بهائیان گردانندگان امور فرهنگی، تبلیغی و رسانه‌ای ایران بودند. رسانه‌های غربی، خصوصاً رسانه‌های رژیم صهیونیستی در کنار مسئولان سیاسی، قضایی و اقتصادی خود به حمایت وسیع از تشکیلات بهائیت می‌پرداختند. طبق اسناد موجود در دوران رژیم پهلوی، نشریات بهائی که در ایران انتشار می‌یافت، از طریق اسرائیل، برای بهائیان در سراسر جهان ارسال می‌گردید. (تقوی، ۱۳۸۶: ۲۹)

پس از انقلاب این همکاری عمیق‌تر گشت و به بهانه وجود بیت‌العدل در اسرائیل، همکاری دو جانبه فرقه بهائیت و رسانه‌های اسرائیل بیشتر شده است. بسیاری از پیام‌ها و دستورات بیت‌العدل برای بهائیان ایران از طریق رسانه‌های بیگانه خصوصاً رسانه‌های اسرائیلی ارسال می‌شوند. یکی از متهمان بهائی که در جریان اغتشاشات عاشورای ۱۳۸۸ دستگیر شده بود، در دادگاه اعتراف کرد که ما از بیت‌العدل دستور داشتیم و اطلاع‌رسانی برای تجمع و آشوب نیز از طریق پیام‌های ارسالی از طریق شبکه‌های خارجی، در اختیار ما قرار می‌گرفت. (سایت گذشته، حال، آینده: ۱۳۸۹)

رسانه‌های انگلیسی نیز از دیرباز حامی بهائیت بوده‌اند و رد پای این حمایت را می‌توان از سال ۱۳۴۲ تاکنون پی‌گیری کرد. (حشمتی، ۱۳۸۸: ۶۴۲) امروزه بخش اعظم خبررسانی فرقه بهائیت در جهان برعهده رسانه بی‌بی‌سی است. رادیو فارسی بی‌بی‌سی که در دوم دی ماه ۱۳۱۹ با مسئولیت شخصی به نام حسن مؤقر بالیوزی، از رهبران سرشناس بهائیان، آغاز به کار کرد تأثیر انکار نشدنی بهائیان را در مدتی طولانی در سطوح جدی و سیاستگذاری این رسانه نشان می‌دهد. (پایگاه خبری-تحلیلی فرارو، ۱۳۸۹) بهائیان، امروزه در جهان هیچ رسانه‌ای مورد اعتمادتر از بی‌بی‌سی فارسی برای خود سراغ ندارند، چرا که این رسانه به دستاویزی برای اعمال سلاقی و ابراز بدعت‌های دینی این گروه تبدیل شده است.

در سال ۱۳۷۹ که دسترسی به فضای مجازی برای کاربران اینترنتی در ایران گشوده و عمومی‌تر شد، بنگاه خبر پراکنی بریتانیا، اقدام به راه اندازی سایت فارسی بی‌بی‌سی هم کرد، که این سایت نیز به اعتبار همان رادیو و فضای سیاسی حاکم بر آن سال‌های ایران، توانست مخاطبانی را جلب کند. با این حال پس از فیلتر شدن

این سایت، دسترسی برای عموم مخاطبان غیر ممکن شد. (همان)

در سال ۱۳۸۴ پس از ورود تلویزیون عربی بی‌بی‌سی، بحث دربارهٔ راه‌اندازی تلویزیون فارسی بی‌بی‌سی نیز مطرح شد و با موافقت نهایی وزارت خارجه انگلیس و تصویب بودجه سالیانه برای آن قرار بود که دفتری در تهران داشته باشد اما نگاه مسئولان ایرانی به نحوهٔ فعالیت بی‌بی‌سی مثبت نبود و سرانجام با موضع‌گیری خبرگزاری‌های فارس، ایرنا و روزنامهٔ کیهان و متعاقب آن اعلامیه وزارت ارشاد و هشدار به روزنامه‌نگاران مبنی بر عدم همکاری با بی‌بی‌سی روبه‌رو شدند. (همان)

هر چند که بنیانگذاران رادیو بی‌بی‌سی، بهائی بوده‌اند، اما این سیر تاکنون حفظ شده است و نه تنها از شمار آن‌ها کاسته نشده بلکه اضافه هم شده است و این نشان می‌دهد که انگلیس از طریق بهائیان، پیوند همه‌جانبه‌ای با اپوزیسیون سیاسی نظام برقرار کرده است. امروزه از سی عامل اجرایی بی‌بی‌سی فارسی، بیش از نیمی از آن‌ها بهائی هستند. باقر معین، شاداب وجدی، لطفعلی خنجی و عنایت فانی از سه دههٔ گذشته تاکنون مجری و تهیه‌کننده هستند. باقر معین و مریم روشن هم اکنون مسئولیت آموزش نیروهای بی‌بی‌سی در سراسر جهان را برعهده دارند. (سایت گرداب، ۱۳۸۹)

رسانه‌های آمریکایی نیز امروزه یکی از حامیان جدی فرقهٔ بهائیت به شمار می‌روند. رادیو صدای آمریکا (VOA) که بلافاصله پس از پیروزی انقلاب اسلامی راه‌اندازی شد با ریاست احمدرضا بهارلو آغاز به کار کرد. وی ادعا می‌کند بهایی نیست اما تمایل زیادی به نزدیکی با بهائیان دارد. او در استخدام کارمندان بخش فارسی و گزینش همکاران ایرانی از میان بهائیان بسیار مشهور است. رامش راسخ، بهروز عباسی و اکبر ناظمی گواه این امر هستند. سهیلا گنجی از اعضای جامعه بهائی در سازمان ملل متحد، در غیاب احمد بهارلو در سال ۲۰۰۴ به‌عنوان رئیس بخش فارسی VOA مشغول به کار شد. امروزه گروه مدیریت آن سه فرد بهایی معروف به نام‌های آوی داویدین، ستارهٔ درخشش و مهتاب فرید هستند که نفر اول نقش کلیدی دارد. در حوادث پس از انتخابات ایران، VOA با تیم آموزش دیدهٔ بهائی خود، ضمن ایجاد و پخش اخبار دروغ و شایعه و تحلیل‌های ساختگی، به‌عنوان

یکی از بازوهای اصلی جنگ رسانه‌ای در خاک ایالات متحده، در کنار آشوبگران داخلی قرار گرفت. (سایت حقیقت بهائیت، ۱۳۸۹)

تلویزیون آمریکا نیز از تبلیغ بهائیت عقب نمانده است. بهائیان در تلاشی تازه برای افزایش پیروان خود، اقدام به راه‌اندازی کانالی فارسی زبان کرده‌اند. این کانال که از لس‌آنجلس پخش می‌شود، در برنامه‌ای ویژه و در قالب گزارش و گفت‌وگو به تبلیغ اهداف و آیین‌های فرقه بهایی می‌پردازد مثل مراسم عید رضوان و یا گفت‌وگو با جوانان تازه بهائی شده. (سایت خبری تابناک، ۱۳۸۹) این تلاش‌ها در عرصهٔ رادیو، با راه‌اندازی رادیو ماهواره‌ای بهایی شکل جدی‌تر به خود گرفته است. سایر کشورهای غربی همچون فرانسه، لوکزامبورگ و سوئد نیز سابقه‌ای طولانی در حمایت از فرقهٔ بهائیت داشته‌اند. (حشمتی، ۱۳۸۸: ۶۴۴) نقش راهبردی و تأثیرگذار وسائل ارتباط جمعی به‌ویژه رسانه‌های جهانی و همچنین ماهیت استکباری آن‌ها، وابستگی بهائیت به قدرت‌های استکباری و همکاری آنان را در ناتوی فرهنگی مشخص می‌سازد.

تبلیغات فرهنگی و شیوه‌های جذب فرقهٔ بهائیت

تشکیلات بهائیت در دورهٔ پهلوی دوم برای پیشبرد اهداف تبلیغاتی خود، از تمسک به هیچ شیوه و شگردی دریغ نوزید. بزرگ‌نمایی در ارائهٔ آمار جمعیت بهائیان در ایران و جهان، کمک مالی به مسلمانان تهیدست به منظور جلب آنان به سوی بهائیت و نفوذ دادن وابستگان فرقه به درون حکومت و زمینه‌سازی برای ارتقای مقام دولتی آن‌ها، از جملهٔ این شگردها بود که مؤیرعزری، اولین سفیر اسرائیل در ایران، در خاطرات خویش بدان تصریح دارد. (سلیمانی، ۱۳۸۸: ۷۴۰) شگردهای مورد اشاره امروزه نیز توسط فرقهٔ بهائیت به‌کار گرفته می‌شود و تعدادی روش جدید نیز به آن اضافه شده است، که در زیر به نمونه‌هایی از آن‌ها در سال‌های اخیر اشاره می‌شود:

در حوزهٔ داخلی نشریه‌ها، جزوات و کتاب‌هایی چاپ و منتشر می‌کنند که جنبهٔ تبلیغی دارد. مثلاً نشریهٔ نوزده که ویژهٔ کودکان است و در یکی از شهرستان‌های

مطالعات

قصدت نوم

شماره چهارم / زمستان ۱۳۹۰

نشر فرقه بهائیت در تقابل با نظام جمهوری اسلامی در ...

استان فارس توزیع می‌شده است و توزیع جزوات آموزشی بهائیت در اصفهان که مخصوص کودکان منتشر شده بود. (سایت خبری-تحلیلی مشرق، ۱۳۸۹)

از شیوه‌های جدیدتر، تشکیل سازمان‌های غیر دولتی یا NGOها، برای پوشش تبلیغی، خصوصاً جذب کودکان و نوجوانان است. این سازمان‌ها در زمینه سوادآموزی، زبان، خط، موسیقی، نقاشی و غیره فعالیت می‌کنند و سعی در تبلیغ بهائیت در بین اقشار کم سن و سال دارند. در چند سال اخیر فعالیت این سازمان‌ها در شهر کرج افزایش یافته است. (همان) تعدادی از بهائیان نیز در برخی از سازمان‌های غیر دولتی (فعال در عرصه‌های گوناگون ملی و بین‌المللی از امور امدادی، رفاهی، مذهبی گرفته تا دفاع از حقوق بشر، پناهندگی و توسعه علوم و تکنولوژی و امور زنان و جوانان) نفوذ پیدا کرده و طرح و برنامه‌های تبلیغی خویش را به پیش می‌برند. (سایت حقیقت بهائیت، ۱۳۸۹)

استفاده از جذابیت رابطه جنسی میان دختران و پسران از دیگر حربه‌های پیروان فرقه بهائیت برای تبلیغ بین جوانان است. این شیوه از قدیم بین افراد این فرقه رواج داشته است و بسیار از آن بهره می‌گرفته‌اند. (رئوفی، ۱۳۸۸: ۱۳۱-۱۲۷) حسین فردوست نیز در بازگویی خاطراتش به این روش بهائیان تصریح کرده است. در سال گذشته نیز طبق گزارش یکی از کارکنان کارخانه آب میوه رانی، به این شیوه تبلیغاتی توسط بهائیان در آن کارخانه اشاره شده است. (سایت گذشته، حال، آینده: ۱۳۸۹)

ایجاد آرایشگاه‌های رایگان برای مردان، جلسات شب‌نشینی، ترویج و تبلیغ ازدواج خواهر و برادر، راه‌اندازی سوپر مارکت‌ها و ارائه خدمات رایگان، اهدای هدایا و بعضاً کمک‌های نقدی به جوانان از دیگر اقدامات این فرقه جهت جذب مخاطبان است. حتی در روستاها از فقر افراد روستایی برای تبلیغ استفاده کرده و با رفع مشکلات مالی، آن‌ها را به بهائیت جذب می‌کنند. (سایت حقیقت بهائیت، ۱۳۸۹)

فعالان بهایی در امور تبلیغی خویش برای جذب افراد، از پیشرفته‌ترین اصول روان‌شناسی و روابط عمومی بهره می‌گیرند. روش‌هایی همچون فریب روانی یا شست‌وشوی مغزی، بهره‌گیری از اصل بمباران محبت و همچنین استفاده از تاکتیک‌هایی مانند مخدوش کردن عزت نفس فرد یا تغییر در جهان‌بینی وی با

استفاده از نمایش درمانی و روش‌های دیگر برای جذب افراد به فرقه مورد استفاده قرار می‌گیرند. حتی مخاطبان را به افراد احساسی، کاری و اعتقادی طبقه‌بندی کرده و با هر گروه جداگانه برخورد می‌شود تا جذب مؤثر صورت گیرد. (سایت گذشته، حال، آینده: ۱۳۸۹)

طی سال‌های اصلاحات و تغافل مسئولان ذی‌ربط جمهوری اسلامی، همراهی‌های زیادی در جهت تبلیغات بهائیت صورت گرفت. در کتاب تاریخ معاصر دانش‌آموزان دبیرستانی، قسمت مربوط به فرقه‌سازی استعمار، که در نیم ستون توضیح داده شده بود، حذف شد. همچنین در سر رسید سالنامه زنان که از سوی دفتر نشر و توسعه تهران به کوشش نوشین احمدی خراسانی در سال ۱۳۸۰ به چاپ رسید، بیوگرافی مختصر طاهره قره‌العین و رستمه از سران شورش بابی‌ها در سال ۱۲۹۹.ق و برخی دیگر از زنان فرقه بهایی کارگزار رژیم طاغوت، درج و چاپ شده و سعی شده است برای این افراد در کنار سایر زنان برجسته ادیب و هنرمند، وجهه‌ای ملی و بین‌المللی کسب شود. (اللهیاری، ۱۳۸۹: ۲۴۵-۲۴۳)

طرح روحی. این طرح تبلیغاتی، توسط یکی از بهائیان مهاجر ایرانی به نام «روحی ارباب» طراحی شد و در کشور کلمبیا به مدت ده سال به صورت آزمایشی اجرا شد. مرکزیت بهائیت، بیت‌العدل، پس از بررسی نتایج ده ساله طرح، آن را به‌عنوان یک راهنمای عمل به تمام محافل بهائی ابلاغ کرد تا موارد مطرح شده در آن، مورد اجرا قرار گیرد. (سایت حقیقت بهائیت، ۱۳۸۹)

این طرح در کشور ایران با پیام ۲۶ نوامبر ۲۰۰۳ بیت‌العدل شروع به کار کرد و با ارسال این پیام، شیوه تبلیغاتی هجومی گسترده‌ای به بیرون از جامعه بهائیت آغاز شد و مهم‌ترین هدف طرح ایجاد بسترهای لازم برای افزایش آمار تعداد بهائیان است. در سال ۱۳۸۰، سیزده نفر از بهائیان به اصطلاح مستعد، زیر پوشش‌های مختلف از ایران به امارات متحده عربی رفته و در آن‌جا دوره‌های آموزشی کتاب‌های تدوین شده برای اجرای این طرح را آموختند. کتاب‌هایی تحت عنوان گفتگوهای هدفمند با غیر بهائیان، تاریخ بهائیت، آموزش و نحوه تبلیغ بهائیت و کتابی برای مبلغان فرقه. در اردیبهشت ۱۳۸۳ نیز با پیام نماینده ارشد بیت‌العدل و فرد شماره یک و

مرجع بهائیان در ایران، به نام خانجانی، طرح روحی کلید خورد. (سایت خبری-تحلیلی رجا، ۱۳۸۹)

اعزام مبلغین به دوبی با سه هدف صورت گرفت: ۱. فراگیری چگونگی تبلیغ گسترده و مخفیانه در جمهوری اسلامی؛ ۲. فراگیری راه‌های جدید فریب مسلمانان شیعه ایرانی؛ ۳. فراگیری چگونگی انتخاب هدف یا سوژه، بی آن‌که گرفتار افراد مؤمن و مأموران اطلاعاتی شوند. (همان)

این مبلغین دوره‌دهیده، پس از بازگشت از دوبی با تشکیل مؤسسات آموزشی به تربیت بیش از ده هزار راهنمای بهائی اقدام کردند. برخی از شیوه‌های جذب این راهنمایان بدین صورت است که با بهره‌برداری از دوستان دوران مدرسه، مهاجران فقیر افغانی، کمک مالی به خانواده‌های مستمند و ایجاد کلاس‌های آشپزی و هنری، رفت و آمد به کتابخانه‌ها و سمینارهایی که در فرهنگسراها برگزار می‌شود، وسیله‌ای برای ایجاد ارتباط مخفی و سپس تبلیغ بهائیت می‌کنند. ارتباط هر خانواده ایرانی با چند راهنما و مکتوم بودن هویت افراد جذب شده از اصول این طرح است. از اردیبهشت ۱۳۸۴ علاوه بر امور ذاتی خویش، عملاً مأموریت‌های جدیدی با هدف جاسوس‌پروری به نفع رژیم صهیونیستی اسرائیل برعهده داشتند. (همان)

تشکیلات بهائیت در داخل ایران در راستای تحقق اهداف فوق، دامنه فعالیت‌های تبلیغی خود را شدت بخشیده و به ارسال کتاب، توزیع اطلاعات و سی‌دی و راه‌اندازی سایت‌ها و وبلاگ‌های متعدد، در سطحی گسترده پرداخته است.

تلاش برای افزایش آمار تعداد بهائیان. بهائیان اصرار عجیبی داشته و دارند تا آمار پیروانشان را چند برابر میزان واقعی آن اعلام کنند و از این افزایش بهره‌برداری سیاسی کنند. از آن‌جا که بهاء‌الله اعلام کرده بود که در پایان سده اول پیدایی بهائیت، این فرقه، جهانگیر خواهد شد و چون این پیش‌گویی به حقیقت نپیوسته بود، سران و رهبران این فرقه سعی کردند تا از طرق مختلف و به صورت کاذب و مصنوعی تعداد بهائیان را چند برابر اعلام کنند.

یکی از مدیران ارشد دوره پهلوی، به نام دکتر عباس جامعی که سمت معاونت سازمان برنامه و ریاست مرکز آمار ایران را برعهده داشت، در سرشماری عمومی

نفوس و خانواده در کشور، به کلیه آمارگران دستور داد تا آمار بهائیان را بیش از میزان واقعی اعلام نمایند. (اللهیاری، ۱۳۸۹: ۲۰۹) از دیگر معاونان سازمان برنامه دکتر شاپور راسخ نیز از بهائیان متعصب بود و در تمام پرسشنامه‌های اداری، خود را علناً بهایی معرفی می‌کرد. (همان: ۲۱۱)

هم‌اکنون نیز بهائیان درصدد افزایش آمار جمعیتی خویش در نظام جمهوری اسلامی ایران هستند و در این امر تبلیغی از رادیوهای بیگانه کمک می‌گیرند. رادیو آلمان در تیر ماه ۱۳۸۸ هم‌صدا با سازمان عفو بین‌الملل که عدم اعدام برای هفت جاسوس بهایی را خواستار شده بود، در پایان تحلیل خویش که اتهام‌های وارده به این اشخاص را انگیزه سیاسی عنوان کرد، به شکل ظریفی افزایش جمعیت بهائیان ایران را به شکلی حیرت‌آور سیصد هزار نفر بیان کرد. این رقم، غیر قابل توجیه است، چرا که جمعیتی به این گستردگی، چه پراکنده و چه متمرکز، آن‌چنان در یک کشور به چشم می‌آید و با توجه به سوابق این فرقه در ایران، آن‌چنان می‌تواند مخرب باشد که آرامش را از مردم ایران به کلی بگیرد. (سایت خبری-تحلیلی تابناک، ۱۳۸۹)

طی دو سال گذشته، فرقه بهائیت به منظور ترغیب زوج‌های بهایی برای افزایش جمعیت این فرقه انحرافی، پرداخت وام مسکن ۵ میلیون تومانی و هدیه نقدی ۵۰۰ هزار تومانی به نوزادان این زوجها را در دستور کار خود قرار داده است. (سایت خبری-تحلیلی مشرق، ۱۳۸۹)

از سوی مرکزیت بهائیان، بیت‌العدل اسرائیل، در کشورهای اسلامی به‌ویژه خاورمیانه تبلیغات ویژه‌ای انجام می‌شود که به آن استراتژی خاموش و پنهان لقب داده‌اند. بیت‌العدل به تشکیلات بهائیت در ایران دستور داده به مناسبت فرا رسیدن یکصدمین سالگرد در گذشت عباس افندی در سال ۲۰۲۱ میلادی، باید ده درصد جمعیت ایران بهایی شوند. (سایت حقیقت بهائیت، ۱۳۸۹)

پس از پیروزی انقلاب اسلامی ایران، علی‌رغم سیاست‌های اعلام شده از سوی دولت جمهوری اسلامی ایران در خصوص کنترل جمعیت، بهائیت در جلسات خود نسبت به این مسأله با حساسیت برخورد کرده و تصمیم گرفتند که همچنان

به تولید نسل و افزایش جمعیت خود ادامه دهند. هدف آن‌ها از این تصمیم عبارت است از: ۱. افزودن جمعیت فرقه بهائیت، جهت گرفتن امتیازات بیشتر؛ ۲. منزوی نشدن به دلیل کمی جمعیت در شهرها و روستاها؛ ۳. آماده نمودن جو لازم برای افزایش فعالیت‌های سیاسی خود. (همان)

فرقه بهائیت در فضای مجازی

امروزه با گسترش فناوری‌های الکترونیکی در جهان و مزایای بی‌شمار آن، عمده فعالیت‌های فرقه بهائیت در این مسیر قرار گرفته است و این در حالی است که حمایت‌های مالی کشورهای غربی از جمله آمریکا، بهره‌گیری بهائیان از این فناوری را در سطح گسترده‌ای افزایش داده است.

در حال حاضر، ۴۰۰ پایگاه اینترنتی در جهان به تبلیغ مسک بهائیت مشغولند که بعضاً در پوشش عنوان مقدس مهدویت، با ارائه اطلاعات وارونه و غلط درباره امام زمان (عج)، جستجوگران ناآگاه را به بیراهه سوق می‌دهند. (بی‌نا، ۱۳۸۴: ۱۴ و محمدی، ۱۳۸۹: ۱۳۸) تعداد زیادی از این سایت‌ها به زبان فارسی هستند و عمده فعالیتشان بر تبلیغ اصول و اندیشه‌های این فرقه متمرکز است و در چند سال اخیر با شیوه‌های تبلیغی پیشرفته به جذب مخاطبان بیشتر، خصوصاً جوانان، مشغول هستند. یکی از فعالیت‌های مجازی فرقه بهائیت این است که با کنکاش در میان انبوه آدرس‌های اینترنتی، تبلیغاتی را به آدرس بسیاری از جوانان می‌فرستند و آن‌ها را به گرایش به این فرقه دعوت می‌کنند. همچنین وقتی انبوه نامه‌های الکترونیکی این فرقه توسط کاربران اینترنتی باز می‌شود، جدیدترین اخبار و اتفاقاتی که برای رؤسای این فرقه رخ داده، در آن قابل مشاهده است. (سایت خبری-تحلیلی مشرق، ۱۳۹۰)

در سال‌های اخیر، همچنین جزوات آموزشی و سی‌دی‌های تصویری و کتب فرقه بهائیت، در دامنه‌های اینترنتی برای دانلود و تکثیر قرار داده شده است. این برنامه تبلیغاتی توسط بیت‌العدل در اسرائیل طرح‌ریزی شده است و رهبران آن به پیروان خود دستورات اکید داده‌اند تا در استخراج این فایل‌ها و توزیع و تکثیر

آن‌ها نهایت کوشش را بنمایند. (سایت گرداب، ۱۳۹۰) بر ملا شدن این قضیه، در ارتباط با دستگیری عده‌ای از سرکردگان این گروه در برخی از شهرستان‌های استان مازندران بوده است.

پس از شناسایی و فیلتر کردن تعدادی از سایت‌های بهائیت، این فرقه تصمیم گرفته که یک شبکه از سایت‌های جدید متعلق به بهائیان را راه‌اندازی کند. قرار است این سایت‌ها به دو شیوه مستقیم و غیرمستقیم و از طریق طرح اولیه برخی مسائل کلی و اجتماعی، به تدریج ضمن مخاطب‌یابی به تبلیغ و جذب فرقه خود پردازند. یکی از محورهای تلاش بهائیان در این دوره، جذب دختران به تشکیلات خود از طریق راه‌اندازی شبکه‌های اجتماعی اینترنتی است. (سایت گذشته، حال آینده، ۱۳۹۰)

فعالیت فرهنگی بهائیان فراری، علیه جمهوری اسلامی ایران

عده‌ای از بهائیان ایران پس از گریختن از کشور، بار دیگر با حمایت دولت‌های غربی در کنار یکدیگر جمع شدند. آنان به‌ویژه در آمریکا با یهودیان صهیونیست متحد شدند و با استخدام روزنامه‌نگاران مزدور و ایجاد فرستنده‌های رادیویی در طول دوران جنگ تحمیلی و پس از آن با رساندن امواج آن از طریق ماهواره به فضای کشور، تهاجم فرهنگی و جنگ روانی گسترده‌ای را علیه نظام جمهوری اسلامی ایران آغاز کردند که در ادامه به نمونه‌هایی از آن اشاره می‌شود.

انجمن ایران فردا. در سال ۱۳۸۳، هما احسان (فعال فرهنگی بهائی در رادیو و تلویزیون دوره پهلوی)، به همراهی شخصی به نام دکتر امیر فروتن تشکیلاتی به نام انجمن ایران فردا ایجاد کرد و با اجاره یک برنامه چند ساعته کانال‌های ماهواره‌ای تلویزیون که در سراسر جهان قابل رؤیت بود، مشغول عضوگیری برای این انجمن شد. افزون بر این، وی یک سایت اینترنتی نیز راه‌انداخته است و در آن برای این انجمن عضوگیری می‌کند و به بهانه کمک به هزینه مبارزات براندازی جمهوری اسلامی ایران از هر یک از افراد، ماهانه مبلغی می‌گیرد. (اللهیاری، ۱۳۸۹: ۸۷)

انجمن ایران فردا در حال حاضر مهم‌ترین هدفش تشویق مردم به مخالفت‌های

مدنی است و هما احسان طی چند ساعت برنامه‌ای که هر روز از طریق یک تلویزیون ماهواره‌ای به ایران فرستاده می‌شود، از مردم دعوت می‌کند تا شب‌های جمعه یک ساعت چراغ‌اتاق‌هایشان را دیرتر روشن کنند و جمعه‌ها به پارک محل یا خیابان‌ها بیایند. از دیگر طرح‌های هما احسان طرح جمع‌آوری پیشیز نام داشت. وی مردم ایران را تشویق می‌کرد تا پول‌های خُرد و سکه‌ها را در خانه خود جمع‌آوری نمایند تا از این طریق نظام اسلامی را با مشکل مواجه سازند. (همان، ۸۷)

دائرةالمعارف ایرانیکا. دائرةالمعارف ایرانیکا پس از انقلاب اسلامی، توسط احسان یارشاطر، بهائی معروف دوره پهلوی، تدوین شد. احسان یارشاطر از استادان بهائی دانشگاه تهران و در پایان حیات رژیم پهلوی، ریاست بنگاه ترجمه و نشر کتاب را برعهده داشت. وی پس از انقلاب به آمریکا رفت و مدتی مشاور فرهنگی رئیس جمهور ترکمنستان بود. (بی‌نا، ۱۳۸۴: ۱۲) و در دانشگاه‌های آمریکا تدریس می‌کرد. یارشاطر در این دایرةالمعارف به تحریف مسائل تاریخی و فرهنگی ایران پرداخته است و در مقاله‌ای به‌طور مفصل از میرزا حسینعلی نوری (بهاءالله)، سرکرده فرقه بهائیت تجلیل کرده است.

یارشاطر، سردبیر و سر ویراستار ایرانیکا بوده و نویسنده اولین مقاله در مجله مربوط به مشروطیت نیز عباس امانت، یکی از عناصر مشهور بهائی در غرب است که به مورخ بهائیت شهرت دارد. وی در مقاله خویش، به‌عنوان زمینه‌سازان فکری مشروطه، در کنار سید جمال‌الدین اسدآبادی و میرزا ملکم‌خان، از سران بهائیت نام برده است. (اللهیاری، ۱۳۸۹: ۱۰۲-۱۰۳)

دانش‌نامه دانش گستر. در اواخر سال ۱۳۸۹، دانش‌نامه دانش گستر در ۱۸ جلد منتشر و روانه بازار نشر شد. این دانش‌نامه، دایرةالمعارفی عمومی و جهانی است و بالای ۱۵ هزار صفحه اطلاعات اصلی، مهم و روزآمد در تمامی رشته‌های دانش بشری در سراسر جهان، از گذشته‌های دور تا زمان حاضر را، به صورت مقاله‌های کوتاه و فشرده، به ترتیب حروف الفبا، شامل می‌شود و در برگیرنده ۵۹ هزار مقاله است که ۴۰ درصد آن یعنی ۲۳ هزار مقاله مربوط به ایران و اسلام است و ۲۰ هزار زندگی‌نامه مشاهیر ایران و جهان در تمامی حوزه‌های معارف بشری را در

خود جا داده است. (سایت خبری - تحلیلی تابناک، ۱۳۸۹)

نکته جالب این است که حامی مالی این دانش‌نامه فردی بهائی به نام حسینعلی سودآور است که سه نسل از اجداد او بهائی بوده‌اند. وی که پس از انقلاب دو دهه از کشور خارج شده بود، به ایران بازگشت و در سال ۱۳۸۰ به همراه محسن خلیجی و مجدعلی سادات، مؤسسه علمی، فرهنگی دانش‌گستر را با مجوز رسمی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی بنا نهادند و به کارهای عام‌المنفعه نیز پرداختند. این مؤسسه بعدها با همکاری کامران فانی و علی رامین و بیش از ۳۰۰ استاد دانشگاه، نگارش دانش‌نامه دانش‌گستر را آغاز کرد. علی رامین در سفری به آمریکا با احسان یارشاطر ملاقات داشته و در نگارش این دانش‌نامه از هم‌فکری و مشاوره او استفاده کرده است. با توجه به چنین سرمایه‌گذاری کلانی توسط بهائیان، باید دید که در این دانش‌نامه تا چه حد علایق بهائیان دخالت داده شده است. (همان)

فیلم رؤیای مونا. فرقه بهائیت با همکاری هالیوود برای خدشه وارد کردن به اسلام و جمهوری اسلامی ایران به ساخت فیلم و تبلیغ خویش در جهان برآمده است. کمپانی آیگون پروداکشن، پروژه‌ای ده میلیون دلاری را برای حمایت از بهائیان در ساخت فیلمی با نام رؤیای مونا به کارگردانی جک لنز به راه انداخت. این فیلم داستان زندگی دختری بهایی به نام مونا محمودنژاد را به تصویر کشیده است و مدعی است او در سال ۱۹۸۳ به همراه ۹ زن بهایی دیگر در شیراز دستگیر و اعدام شده است. (سایت خبری رسالت، ۱۳۸۹)

سینمای غرب، خصوصاً هالیوود در سال‌های اخیر با ساخت سریال‌ها و فیلم‌های متعدد با حداکثر جذابیت‌های سمعی و بصری، سعی در ترویج اعتقادات خرافی، کم‌رنگ‌سازی ماهیت دین در زندگی و ارائه معنویت بدون شریعت دارد. به‌ویژه که صنعت سینمای هالیوود، امروزه در انحصار بزرگان یهود است و درصدهای فعالان حرفه سینما در آمریکا را وابستگان به لابی صهیونیست‌ها تشکیل می‌دهند و این گویای پیوند هر چه عمیق‌تر بهائیت و صهیونیسم در آمریکا است.

کاندیدای اسکار. شهره آغداشلو با شرکت در فیلم «خانه‌ای بر روی ماسه و مه»، در آمریکا، در سال ۱۳۸۲ کاندیدای دریافت جایزه اسکار شد. وی که نام

اصلی‌اش شهره‌زیری تبار است از افرادی بهایی بود که در اوایل دهه ۱۳۵۰ به فعالیت‌های بازیگری در فیلم و تئاتر پرداخت. پس از انقلاب به انگلستان رفت، چون امکان بازیگری برایش فراهم نبود به فروشنده‌گی لباس روی آورد. پس از مدتی در یک سفر موقت به آمریکا تصمیم گرفت که شهروند آمریکا شود. به همین دلیل با هوشنگ توزیع، دیگر بهایی فراری که قبلاً در حوزه تئاتر ایران فعال بود، مجبور به ازدواج شد و موفق به دریافت کارت سبز اقامت دو ساله و سپس اخذ تابعیت آمریکا شد. او که در سال ۱۹۸۸ در فیلم موهن «هتل آستوریا» به کارگردانی رضا علامه‌زاده شرکت کرده بود و مدتی هم در سریال «آئینه» با مسعود اسداللهی همکاری داشت در سال ۱۳۸۲ برای بازی در فیلمی به نام «خانه‌ای بر روی ماسه و مه» کاندیدای دریافت جایزه اسکار شد. تهیه و نمایش این فیلم با تبلیغات وسیع غرب علیه اسلام انقلابی و ایران همراه بود. (اللهیاری، ۱۳۸۹: ۹۵-۹۳)

همزمان با نمایش این فیلم در غرب، کانون‌های امپریالیستی و صهیونیستی بر روی پروژه مظلومیت زن ایرانی، کار می‌کردند و هر روز به دروغ، تبلیغات سنگینی را علیه جمهوری اسلامی ایران تحت عنوان ستم به زنان راه می‌انداختند. آنان برای جلب هر چه بیشتر توجه مردم به این پروژه، در یک زمان شیرین عبادی را به‌عنوان برنده جایزه صلح نوبل و شهره آغداشلو را به‌عنوان کاندیدای دریافت جایزه اسکار معرفی کردند و این دو زن را تا مدت‌ها سوژه روز رسانه‌های خود ساختند. متأسفانه برخی مطبوعات و رسانه‌های چاپ داخل کشور نیز با این جریان‌ها همراه شده و به درج خبر و تقدیر از شهره آغداشلو پرداختند. (اللهیاری، ۱۳۸۹: ۹۷-۹۵)

این هنر پیشه‌بھائی، یک شبه ره صد ساله را پیمود و به شهرتی جهانی و ثروتی کلان از رهگذر همکاری با گروه‌های فشار صهیونیستی و تلاش‌های ضدایرانی بهائیان دست یافت. وی بعد از شهرت، در سریال ضدایرانی و ضداسلامی ۲۴، شرکت کرد که سرو صدای زیادی در جهان برپا کرد. داستان این سریال درباره چند تروریست اسلامی است که یکی از آنان ایرانی بوده و بهروز نام دارد. بازی آغداشلو در سریال ۲۴، موجب شد تا شبکه‌های مختلف تلویزیونی آمریکا با وی مصاحبه‌هایی ترتیب دهند، زیرا پس از ماجرای ۱۱ سپتامبر، تبلیغات پیرامون

مسئله تروریسم و اسلام، سوژه داغ رسانه‌های جهان بود و شهره آغداشلو با بی‌پروایی تمام در اکثر این مصاحبه‌ها، ایرانیان و مسلمانان را به صراحت تروریست می‌خواند. (همان: ۹۶)

فعالیت رادیویی و تلویزیونی. پرویز قریب افشار که در زمان پهلوی، در برنامه‌های شو فعالیت داشت پس از پیروزی انقلاب به آمریکا رفت و با همکاری چند بهایی دیگر از جمله هما سرشار و نورالدین ثابت ایمانی، چند تلویزیون فارسی زبان کابلی راه انداخت. او به خاطر منافع مالی بیشتر، از همسر اولش جدا شد و با یکی از زنان بهائی و خواننده لس‌آنجلس به نام زویا ثابت ازدواج کرد. وی اکنون یکی از شرکای تلویزیون تپش و مالک یک رادیو در لس‌آنجلس است که امواج آن با کمک سرمایه‌داران بهایی و یهودی به ایران ارسال می‌شود. (همان: ۱۰۹)

قریب افشار در فیلم «کاروان‌ها»، نقش رئیس پلیس یکی از شهرهای افغانستان را برعهده داشت که در حضورش و به فتوای روحانی شهر، سر یک جوان را که مشروب خورده بود، می‌بریدند. تماشای سر بریدن این جوان به فرمان یک روحانی، بدترین تأثیر را در ذهن و اندیشه کسانی که شناخت درستی از دین مبین اسلام نداشتند، بر جای می‌گذاشت. در حادثه کوی دانشگاه در تیر ماه ۱۳۷۸، پرویز قریب افشار فعالیت وسیعی داشت و هر شب از طریق یک برنامه رادیویی به نام صدای ایران، به همراه سعید قائم مقامی، برنامه‌هایی برای فریب و تهییج مردم، به‌ویژه جوانان در ماهواره اجرا می‌کردند. (همان: ۱۱۰)

هنرپیشه‌های فراری. هوشنگ توزیع، همسر شهره آغداشلو، از بهائیان بود که در حوزه تئاتر فعالیت داشت. در اوایل پیروزی انقلاب اسلامی، خانواده او که هم به دلیل پیشینه سیاه و آلودگی شدید فرزندشان به هروئین و هم به سبب پیروی از فرقه بهائیت احساس خطر می‌کردند، وی را به آمریکا فرستادند. در ابتدا برای گذران زندگی به کارهای سیاهی همچون نظافتچی روی آورد، اما بعدها که لس‌آنجلس به مرکز تجمع ضد انقلابی‌های فراری از ایران مبدل شد، با آمدن افراد جدید و هنرپیشه‌های گریخته از ایران، چندین گروه تئاتر و موسیقی شکل گرفت و هوشنگ توزیع هم به همراه دیگر بهائیان فراری چون پرویز صیاد، بیژن مفید،

مرتضی عقیلی، بهمن مفید، اردوان مفید و چند تن دیگر گروهی تشکیل دادند و هر چند ماه یک بار، همراه آنان به اجرای نمایش‌هایی به زبان فارسی برای دیگر ایرانیان مقیم لس‌آنجلس و دیگر شهرهای آمریکایی می‌پرداختند و مایهٔ برخی از آنان ضد اسلامی بود. (همان: ۹۲-۹۳)

خوانندگان فراری. عهدیه، خوانندهٔ بهایی رادیو و هنرپیشه فیلم‌های فارسی، در مهر ماه ۱۳۸۳ کنسرتی در مرکز بهائیان لس‌آنجلس برگزار و تلویزیون ماهواره‌ای یاران، اقدام به پخش آگهی آن کرد. حضور در این کنسرت که به مناسبت یکی از اعیاد بهائیان برگزار می‌شد، کاملاً رایگان بود و محفل بهائیان، عهدیه را با تحمل هزینه‌های فراوان از محل زندگی‌اش در اسپانیا به لس‌آنجلس آورده بود. عهدیه در این سفر در تمام شهرهای بهایی‌نشین آمریکا به صورت رایگان کنسرت اجرا کرد و خاطرات ایران قبل از انقلاب را برای بهائیان زنده کرد. (همان: ۸۲) این مطالب، تنها گوشه‌ای از فعالیت‌های فرهنگی بهائینی است که پس از انقلاب از ایران گریختند و می‌توان آن‌ها را مشتق از خروار به حساب آورد.

مواضع فرقهٔ بهائیت در حوادث پس از انتخابات سال ۱۳۸۸

فرقهٔ بهائیت به بهانه کسب حقوق شهروندی در دورهٔ اصلاحات، فعالیت‌های خود را گسترش داد و ضمن حمایت‌های جهانی، همچون حمایت‌های شیرین عبادی که تاکنون بارها از فرقهٔ بهائیت صورت گرفته تا جایی که از سوی مرکز جهانی بهائیت موسوم به بیت‌العدل اعظم واقع در اسرائیل، مورد تقدیر قرار گرفته است، توانست دوباره اعلام موجودیت کند. (سایت مرکز اسناد انقلاب اسلامی، ۱۳۸۹)

در سال ۱۳۸۰ فرقهٔ بهائیت در ایران دو طرح فرهنگی و اقتصادی را همزمان شروع می‌کند. طرح فرهنگی تبلیغی روحی و طرح اقتصادی فعالیت شرکت گلدکوئیست است که برای اولین بار وارد کشور ایران شد و هر دوی این جریان‌ها در یک سال و از یک شهر یعنی شیراز تشکیل و توزیع شد. (پایگاه خبری-تحلیلی ایران رشد، ۱۳۸۹)

در سال ۱۳۸۶ با یک دستور تشکیلاتی از طرف بیت‌العدل از بهائیان خواسته

شد تا در انتخابات شوراهای شهر، شرکت کنند. اگر چه بهائیان شعار عدم ورود به سیاست را مطرح می‌کنند اما در آن سال، بیت‌العدل آن‌ها را مُجاب به شرکت در انتخابات شوراها نمود. بنابر اقرار هفت تن از سران دستگیر شده آن‌ها در سال ۱۳۸۷ که اکنون در زندان هستند، با برخی از کاندیداهای شهرهای مختلف تماس گرفته و ضمن حمایت‌های مالی، خواهان دفاع از بهائیت در صورت انتخاب شدن می‌گردند. البته توفیق چندانی کسب نمی‌کنند. برای انتخابات مجلس هم اقدام مشابه انجام می‌دهند لذا با هشیاری نمایندگان مجلس، ناکام می‌مانند. از اوایل سال ۱۳۸۷، رهبریت و هدایت برخی از ترورها با فرقه بهائیت است از جمله بمب‌گذاری در حسینیه رهپویان شیراز که با هدایت و آمریت سران دستگیر شده بهائیت انجام شد. (همان)

بعد از انتخابات ۱۳۸۸ فرقه بهائیت حضور فعال در حوادث پس از آن، خصوصاً عاشورای حسینی داشت. به گفته عده‌ای از دستگیر شدگان بهائی، در این آشوب‌ها که تعدادشان به حدود ۸۰ نفر می‌رسید، بحث ایجاد آشوب پس از انتخابات، یک دستور تشکیلاتی از طرف بیت‌العدل در اسرائیل بود. یکی از اقدامات اساسی آن‌ها، مدیریت و حضور فعال در حوادث عاشورای حسینی سال ۱۳۸۸ بود. در واقع می‌توان گفت بسیاری از هتک حرمت‌ها به ساحت مقدس امام حسین (ع) در این روز از سوی بهائیت هدایت می‌شد. همچنین در تاریخ ۱۱ و ۱۳ دی ماه از سوی بیت‌العدل، سران بهائیت دستور اکید و شدیدی برای ایجاد اغتشاش و ناامنی در ایران صادر نمودند. (همان و سایت خبری رسالت، ۱۳۸۹)

نتیجه‌گیری

فرقه بهائیت که در دوره قاجار و با حمایت کشورهای بیگانه به وجود آمد در دوره پهلوی از جایگاه سیاسی، فرهنگی، نظامی و اقتصادی مستحکمی برخوردار بود و مورد حمایت حکومت پهلوی قرار داشت، به طوری که در بهترین شرایط تاریخی خویش به سر می‌برد. کشور ایران نیز از بین کشورهای جهان برای آنان تقدس و احترام داشت زیرا محل ظهور بهائیت و به تعبیر خودشان مهد امرالله بوده

است. از طرفی استحکام نظام تشکیلاتی آن که در ایران تثبیت شده و به نقاط دیگر جهان سرایت می‌یافت، الگوی سایر نقاط دنیا به شمار می‌رفت و نباید لطمه‌ای به آن وارد می‌شد. این امور سبب شده بود که هر گونه تحرک مردمی و مذهبی که باعث تزلزل در موقعیت مناسب بهائیت می‌شد مورد مخالفت این فرقه قرار بگیرد. با وقوع انقلاب اسلامی، بهائیان که تمام تلاش‌های تاریخی خود را بر باد رفته می‌دیدند، ابتدا سعی در مخالفت و جلوگیری از انقلاب اسلامی را داشتند اما در مقابل موج مذهبی و سهمگین مردم انقلابی دوام نیاورده و بیشتر آن‌ها مجبور به فرار از کشور ایران شدند.

این فرقه هر چند در اوایل انقلاب به افول گرایید، با استفاده از سیاست مظلوم‌نمایی و استمداد از مجامع بین‌المللی که بیشتر تحت نفوذ بیگانگان بودند به نظام اسلامی فشارهای سیاسی و اجتماعی وارد ساختند. ولی در دو دههٔ اخیر با ورود به میدانی اقتصادی کشور و تقویت عقبهٔ خویش، فعالیت‌های فرهنگی خود را بیشتر کرده و با کمک بیگانگان، جنگ نرم گسترده‌ای را علیه جمهوری اسلامی تدارک دیده‌اند. به کارگیری انواع رسانه در این ناتوی فرهنگی، شرایطی را برای بهائیان مهیا ساخت تا با کمک بیگانگان دست به فعالیت‌های گستردهٔ تبلیغی علیه جمهوری اسلامی بزنند. طرح تبلیغی روحی و تلاش برای ارائهٔ افزایش آمار بهائیان در ایران و جهان، در راستای این فعالیت‌های فرهنگی صورت گرفت. بهره‌گیری از فضای مجازی به صورت گسترده و به کمک بیگانگان، فرقهٔ بهائیت را به عنوان وسیله‌ای در عرصه ناتوی فرهنگی علیه جمهوری اسلامی تبدیل کرد. سایر ابزار رسانه‌ای، بهائیان را در امور فرهنگی در داخل و خارج از کشور، فعال تر کرد، به طوری که نگارش دایره‌المعارف‌ها، دانش‌نامه‌ها، ساخت فیلم‌ها در سینماها و برنامه‌های تلویزیونی و امثال آن‌ها موجب شد که بهائیان در حوادث پس از انتخابات ریاست جمهوری در سال ۱۳۸۸ حتی وارد حوزه‌های سیاسی و امنیتی شده و در تلاش برای تضعیف و ضربه به نظام جمهوری اسلامی نقش مؤثر داشته باشند. بر اساس چنین عملکرد و مواضع موزیانه فرقه بهائیت در قبال نظام در عرصه ناتوی فرهنگی لازم است تدابیر و راه‌کارهای مناسبی برای هر کدام از این عملکردها و مواضع در ابعاد داخلی و بین‌المللی از جانب مسئولان و دست‌اندرکاران اتخاذ شود.

منابع

الف-کتاب‌ها و مقالات

- ادیبی سده، مهدی (۱۳۸۷). جامعه‌شناسی جنگ و نیروهای نظامی، تهران، انتشارات سمت.
- اللهیاری، احمد (۱۳۸۹). بهائیان در عصر پهلوی‌ها، چاپ چهارم، تهران، شرکت انتشارات کیهان.
- تقوی، سید مصطفی (۱۳۸۶). «رسانه‌های اسرائیل حمایت می‌کنند»، ویژه نامه ایام. ضمیمه جام جمع شماره ۲۹، تابستان.
- چمن خواه، لیلا (۱۳۸۵). «سیاست‌های دولت پهلوی در قبال اقلیت بهائی ۱۳۵۷-۱۳۳۲»، پایان نامه دکترا دانشگاه تربیت مدرس.
- حشمتی، ماشاءالله (۱۳۸۸). «امپریالیسم خبری و بهائیت». فصلنامه تخصصی تاریخ معاصر ایران. سال ۱۳ (۴۹)، بهار.
- راثین، اسماعیل (۱۳۵۷). انشعاب در بهائیت پس از مرگ شوقی ربانی، تهران، مؤسسه راثین.
- بی نا (۱۳۸۴). حامیان شیطان، پیشینه عملکرد بهائیت و تکاپوی آن در جهان معاصر بر ضد اسلام و ایران، بی جا.
- رئوفی، مهناز (۱۳۸۸). سایه شوم. (نیمه پنهان)، جلد ۳۲، تهران، انتشارات کیهان.
- ربانی گلپایگانی، علی (۱۳۸۳). فرق و مذاهب کلامی، قم، انتشارات مرکز جهانی علوم اسلامی.
- زاهد زاهدانی، سید سعید (۱۳۹۰). بهائیت در ایران، چاپ پنجم، تهران، مرکز اسناد انقلاب اسلامی.
- سلیمانی، پوریا (۱۳۸۸). «ملت مسلمان ایران، خشمگین از همدستی رژیم با بهائیان». فصلنامه تخصصی تاریخ معاصر ایران، سال ۱۳ (۵۰)، تابستان. صص ۷۵۸-۷۱۳.
- ضیایی پرور، حمید (۱۳۸۳). جنگ نرم و ویژه جنگ رسانه‌ای، چاپ ششم، تهران، انتشارات مؤسسه فرهنگی مطالعات و تحقیقات بین‌المللی ابرار معاصر تهران.
- ماه پیشانیان، مهسا (۱۳۸۹). جنگ نرم در فضای رسانه و سایبر، تهران، انتشارات عادل.

- محمدی، علیرضا (۱۳۸۹). جریان‌شناسی بهائیت، چاپ دوم، قم، دفتر نشر معارف.
- مرادی، حجت‌الله و دیگران (۱۳۸۹). قدرت و جنگ نرم، از نظریه تا عمل، تهران، نشر ساقی.
- مهتدی صبحی، فضل‌الله (۱۳۴۴). خاطرات صبحی درباره بهائیت‌گری، چاپ سوم، تبریز، چاپخانه علمیه.
- نای، جوزف (۱۳۸۷). قدرت نرم، ترجمه سیدمحسن روحانی و مهدی ذوالفقاری، تهران، انتشارات دانشگاه امام صادق (ص).
- متقی، ابراهیم (۱۳۸۸). «مدیریت جنگ نرم در فضای عدم تعادل امنیتی». فصلنامه مطالعات بسیج، شماره ۴۳، صص ۷۹-۵۵.
- محمدی، علیرضا (۱۳۸۹). جریان‌شناسی بهائیت، چاپ دوم، قم، دفتر نشر معارف.
- مهتدی صبحی، فضل‌الله (۱۳۴۴). خاطرات صبحی درباره بهائیت‌گری، چاپ سوم، تبریز، چاپخانه علمیه.

سایت‌های اینترنتی

- پایگاه خبری - تحلیلی ایران رشد:
<http://www.iranroshd.ir/News.aspx?NewsId=11310>
- پایگاه خبری - تحلیلی فرا رو:
<http://www.fararu.com/vdcb^{85b}.rhh⁹⁹piuur.html>
- سایت حقیقت بهائیت:
<http://www.baharoom.com/15010.html>
- سایت خبری - تحلیلی تابناک:
<http://www.tabnak.ir/fa/pages/?cid=54684>
- سایت خبری - تحلیلی رجا:
<http://www.rajanews.com/detail.asp?id=49271>
- سایت خبری - تحلیلی مشرق:
<http://www.mashreghnews.ir/Nsite/Fullstory/News/?Id=26705>
- سایت خبری رسالت:
<http://www.resalat-news.com/fa/?code=35022>
- سایت فرانسه در ایران:
<http://ambafrance-ir.org/article.php?id>
- سایت گذشته حال آینده:
<http://www.gozashtehalayande.blogfa.com/post-99.aspx>
- سایت گرداب:
<http://www.gerdab.ir/fa/news/3065/%D8%AF%D988%D8%B>
- سایت مرکز اسناد انقلاب اسلامی:
<http://www.irdc.ir/fa/content/8534/default.aspx>